

Odessa, Ukrajina 2009

Ukrajina - země ležící ve východní Evropě sousedící s Ruskem, Moldávií, Rumunskem, Maďarskem, Slovenskem, Polskem a Běloruskem. Na Ukrajině žije více než 45 milionů obyvatel. V hlavním městě Kyjev žije více než 3 milionů obyvatel.

Čtvrtým největším městem je Oděsa s více než 1 miliónem obyvatel, zároveň se jedná o největší přístavní město na Ukrajině. Oděsa je „ruské“ město, hlavním jazykem je tu tedy ruština nikoliv ukrajinština.

Odhaduje se, že na Ukrajině žije více než 120 000 dětí na ulici. Tyto odhady jsou velmi nepřesné. Skutečná situace je mnohem horší...

Одесса

Oddělení zahraničních vztahů vyhlásilo konkurz na měsíční stáž na Ukrajině. Jediné, co bylo třeba, bylo sepsat motivační dopis a životopis v angličtině a poslat je na OZV. Potom už jen stačilo přijít na konkurz, v angličtině odpovědět na několik otázek a pokud alespoň trochu ovládáte ruský jazyk, pak vám bude předložen jednoduchý test zaměřený na azbuku a základní věty. Pak už jen stačí čekat na odpověď, a pokud budete vybráni, už se můžete jen těšit. (Konkurzu se určitě nemusíte bát. Hlavní je přijít a zkusit to! ☺)

Před odjezdem jsme absolvovaly 10 hodin (5 setkání) ruského jazyka - jednalo se o základy. Zjistily jsme si potřebné informace a 27. 2. jsme odjely do Odessy (vrátily jsme se 3. 5.).

Před odjezdem nám na účet přišlo stipendium ve výši 15 000 Kč, což pokrylo naše náklady. Naše náklady byly vyšší o pouze 1 - 2 000 Kč.

Doprava

Vzhledem k cenovým relacím a bezpečnosti jsme zvolily cestu autobusem. Jedna cesta autobusem stála 2 040 Kč (při cestě z Ukrajiny je třeba k jízdence připočítat ještě 20 UAH za zavazadlo. Cestovaly jsme se společností Musil Tour a cesta trvala zhruba 26 hodin. Naštěstí jsme neměly žádné obtíže a již po příjezdu jsme se velmi rychle aklimatizovaly.

Na nádraží v Odesse na nás už čekal Artěm (soc. pracovník z organizace) a syn naší paní domácí s kamarádem (řidičem).

Přímo v Odesse se cestuje „maršrutkami“ (jedná se o MHD). Cesta z domu do organizace trvá zhruba 40 minut (30 min maršrutkou, 10 min chůze). Vždy si na maršrutku mávnete, řidič vám zastaví a chvíli před výstupem mu dáte příslušný obnos peněz (větš. 2 UAH) a nahlásíte název cílové zastávky. Ještě dnes se mi po tomto způsobu dopravy a komunikace stýská. Nemusíte se ničeho bát, protože paní domácí vám vše vysvětlí.

Každá maršrutka je označena svým číslem.

Ubytování

Byly jsme ubytovány u Nadi, což je kuchařka v organizaci. Měly jsme svůj vlastní pokoj, k dispozici jsme měly celý dům (kuchyni včetně jídla v lednici, sociální zařízení včetně pračky). Vše bylo velmi hezky zařízené. Cena byla 250 €/os./měsíc. Nájem je nutné zaplatit v dolarech. V domě žil ještě syn Míša, dvě kočky a na dvorku byl moc hodný pes.

Stravování

Snídaně a večeře byly v naší režii. Mohly jsme si vzít jídlo z lednice v kuchyni. Většinou jsme si ale nakupovaly v obchodě, který je nedaleko organizace nebo na trhu. Často jsme si kupovaly „buločky“, což je sladké plněné pečivo. Sýry, masné výrobky a zelenina byly dražší. Jogurty odpovídaly našim cenám a „buločky“ byly levné.

Kromě víkendu jsme obědvaly téměř vždy v organizaci. Stejně jídlo jedly jak naše děti (děti v dětském domově), tak i děti na ulici při sociální patrole. Většinou byla zeleninová polévka s bramborami a zhruba každý třetí den byl „boršč“. Jako druhé jídlo byla buď pohanka nebo rozvařená rýže se zeleninou.

Praxe

Měli jsme ji dopředu naplánovanou, ale to neznamená, že byla dodržena. Celý měsíc jsme trávily v dětském domově Doroga k domu, což je i zároveň administrativní centrum. (Pod Dorogu k domu spadají ještě další 3 centra - více později) Přicházely jsme v 11:00 a nejprve jsme si šly vyřídit nutné věci na internet (děti jsou v této době ve škole). Zhruba ve 12:00 jsme šly do centra, kde jsme trávily čas až do večera, odcházely jsme v rozmezí od 17:00 do 19:00.

Hlavní náplň byla práce s dětmi. Ve centru se rozběhl i projekt školky, takže jsme nejprve trávily čas s dětmi ve školce a později, když přišly „naše děti“, jsme byly s nimi. Náplň byly hlavně volnočasové aktivity - stolní hry, „hoňka“, fotbal, malování, povídání,...

V druhé polovině měsíce jsme často jezdily na „sociální patroly“, kterou vedla výborná sociální pracovnice Inna. Jedná se o to, že se s autem vyjíždí do ulic Odessy a hledají se děti žijící na ulici. Poskytují se jim strava (tam jsme aktivně pomáhaly), léky (pokud jsou nemocní), mluví se s nimi. Pokud se tam objeví dítě, kterému je pod 18 let, chce jít do dětského domova a je volné místo, pak se rovnou odváží.

Konkrétní náplň praxe je víceméně na vás. Jde o to, jestli jste kreativní, jestli máte zájem o děti. Děti v centru jsou většinou ve věku od 14 do 18 let, někteří jsou i mladší, ale i starší. Prakticky budete mít volné pole působnosti. Bude na vás, jaká pro vás praxe bude. Jakou si ji uděláte, takovou ji budete mít. Je třeba počítat s tím, že ne vždy s vámi budou děti chtít spolupracovat a něco dělat nebo hrát. A zde je už třeba mluvit alespoň trošku rusky. Ale nemusíte se bát, základní fráze se naučíte před odjezdem, zbytek odposloucháte - ale nepodceňujte to.

Děti v Doroga k domu

Sociální patrola

Několiokrát jsme navštívily i ostatní centra. Centrum profylaktiky bylo denním centrem pro HIV+ osoby a narkomany, měli jak „pěší“ streetwork, tak i streetwork pomocí autobusu. Dále to bylo Centrum registrace, kde zaznamenávali počet dětí žijících na ulici a poskytovali prevenci formou volnočasových aktivit pro děti ze sociálně slabých rodin ohrožených

patologickými jevy a současně pracovali i s rodiči. Poslední byla pobočka nemocnice pro děti s venerologickými a kožními onemocněními.

autobus pro HIV+ a narkomany

klinika pro vener. a kožní onem.

centrum registrace

Komunikace

Pokud jsou v organizaci dobrovolníci, dorozumívacím jazykem je samozřejmě angličtina. První týden jsme byly v organizaci samy, po týdnu přijeli Estonci (Mihkel a Sirle - v organizaci byli na 1 rok), dále Leenikee (Holandsko) a zejména Robert (USA), který pracuje v organizaci jako dobrovolník již více než 2 roky a je nadšený pro práci s dětmi na ulici.

S dětmi se můžete dorozumět pouze rusky, popř. rukama nohama. Pan ředitel a dva sociální pracovníci hovoří anglicky.

Volný čas

Zvolily jsme si dobrý termín, takže jsme zažily dva velké svátky, které se na Ukrajině slaví - 8. březen (MDŽ) a 1. duben (Apríl). Dále jsme navštívily výstavu hadů, výstavu pana malíře, který denně do organizace dochází.

O víkendech jsme mířily do centra města, kde jsme procházely zejména trhy se suvenýry. Několikrát jsme byly u moře. Také jsme s ostatními dobrovolníky navštěvovaly různé kavárničky či restaurace. Měly jsme se dobře.

Počasí

První týden po příjezdu nám byla velká zima - doma, venku, v organizaci (i děti měli zimní bundy - netopilo se). Potom už se to zlepšilo. Přišlo jaro a většina dnů byla krásně slunečných. Jen občas foukal silnější vítr od moře. Jaro přišlo na Ukrajinu dříve než do Čech.

Na Ukrajině je časový posun o 1 hodinu.

Závěrem

Stáž v Odesse pro nás byla velmi cennou zkušeností. Když jsme odjížděly, moc se nám stýskalo, takže jsme i plakaly. Opravdu jsme k dětem přilnuly a času v Odesse nelitujeme. Ne všechno bylo ideální (nedostatek pracovníků starajících se o děti, kočky v kuchyni i kancelářích, ...), ale čas strávený s dětmi a na patrole nám to mnohonásobně vynahradil.

Člověk si znovu srovná priority, uvědomí si, co je skutečně důležité a rozšíří si obzory. Tuto zkušenost bych doporučovala každému sociálnímu pracovníkovi či každému, koho tato oblast zajímá. Jedná se o stáž na 1 měsíc, což není tak dlouhá doba. Je to jen na vás 😊.

Pokud budete mít jakýkoliv dotaz, neváhejte a obraťte se na nás!

Šárka Koubová
serry@seznam.cz

Monika Valihrachová
phoenixe@centrum.cz